

**Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UPA2019-imut Kalaallit Nunaanni
pisortatigoortumik piitsuussutsimik killiliissummik aalajangersaanissaat pillugu
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

Peqqissutsimut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq
Siullermeerneqarnera

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummut saqqummiunneqartumut Naalakkersuisut siunnersuuteqartumut qujapput.

Naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissummi soorlu takuneqarsinnaasoq, sumi inunnorsimaneq, arnaaneq angutaanerluunniit kiisalu sumilluunniit upperisaqarneq apeqqutaatinnagit, inuiaqatigiit naligiissitaaffiusut pilersikkumallugit Naalakkersuisooqatigiit siunertarivaat. Taamaalilluta innuttaaqatitta tunngaviulluinnartumik pisariaqartitanut, soorlu nerisassanut inissiamullu akissaqaratik piitsuussutsimi inuunerat akuersaarsinnaanngikkipput Naalakkersuisuni siunnersuuteqartoq isumaqatigaarput. Politikeritut inuiaqatigiinni inooqataasut, piitsuussutsimi, taassumalu kinguneranik sunniutaasuni piitsuunermut attuumassuteqarsinnaasuni, inuusut sukannersumik ukkatarinissaat aalajangiuisimassavarput.

Piitsuussuseq eqqartortillutigu, unammilligassat taamalu aamma aqqiissuteqarnerit assigiinngiaarmata erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq. Piitsuussuserlu isumaginninnermut suliassaqarfik sinnerujussuarlugu unammillernartuuvoq sammisassaallunilu. Piitsuussuseq akiussagutsigu, immikkuullarissut inuiaqatigiinnilu immikkoortut assigiinngitsut akornanni – politikikkikullu partiit akornanni, suleqatigiinnissarput taamatut pingaaruteqarpoq.

Piitsuussutip akiorniarnernani, qanoq annertutigissusianut ineriartorneranullu tunngatillugu ilisimasat amerlanerusut pitsaannerusullu anguneqarnissaat suliniuteqarnerup ilaatut pingaaruteqarpoq. Piitsuussutsimik killiliissut tassunga sakkugissallugu piukkunnaateqarsinnaalluarpoq.

Suliffeqarfeqarfimmumut atassuteqannginnermik imaluunniit assigiinngisitaartumik atassuteqarnermik, taamaattumillu isertitakinnermik, piitsuussutsimik ajornartorsiuteqarneq amerlanertigut pissuteqartarpoq.

Naalakkersuisunut taamaammat pingaaruteqarpoq suliffissaqartitsinerup annertusarneqarnissaa. Piitsuussutsip annikillisarneqarnerani aqqut alla pingaarutilik tassaavoq ilinniartitaanermik qaffatsitsineq. Ilinniarsimasuuneq suliffeqarfeqarfimmullu atassuteqarneq erseqqissumik ataqatigiipput. Ilinniartitaanerup nalinginnaasumik qaffanneqarnissaa tamanna pissutigalugu Naalakkersuisut pingaartinnerpaasaasa ilagaat.

Tamatuma saniatigut isumaginninnermi suliassaqarfimmi assigiinngisitaartunik oqartussaasoqarfiillu assigiinngitsunik suliallit akornanni suliniutit pisariaqartinneqarsinnaapput. Pisortanit ikiorsiissutit pillugit aqqiissuussineq pillugu

misissueqqissaarneq piffissami matumani ingerlanneqarpoq. Innuttaasunut imminnut ilaqtamminnillu pilersuisinnaangitsunut aqqissuussineq inooqatigiinni ajutuunnginnissami ikiuutissaavoq. Pisortanit ikiorsiissutinik pisartut ilaatigut sulilernissaannut imaluunniit suliniummi allami imminut pilersulernissaannut aqqissuussinerup kajumissaarisuunnginnera isornartorsiorneqartarpoq.

Pisortanit ikiorsiinermik aqqissuussinerit allat sunniivigeqatigiittarnerannut ajornartorsiutit ilaatigut misissueqqissaarnerup qulaajassavai. Taamatut pisortat ikiorsiissutaannik tigusartagallit akornanni sullinniakkat assigiinngitsut misissuiffigineqarnerat misissueqqissaarnermi ukkanneqarpoq. Taamatuttaaq inuusuttorpasuit pisortanit ikiorserneqartartut paasissutissat takutippaat. Taamatut innuttaasut amerlasuut piffissami sivilisungaaitsartumi pisortat ikiorsiissutaannik pisarsimapput. Pisortat ikiorsiissutaannik tigusartagallit assigiinngitsut suliffeqarfeqarfimmuut iserniarnermut unammilligassaasut suunersut misissueqqissaarnerup erseqqissaavigissavaa, nalunaarsornerilu tulleriiaarlugit allattorlugit. Misissueqqissaarnermik suliaqarneq pisortat ikiorsiisarnerat pillugu aqqissuusseqqinnermut tunngaviliissaaq. Sunniivigeqatigiittarnermut ajornartorsiutaasut aqqissuusseqqinnermi iluarsiivigineqassapput, aqqissuussinerullu ullutsinnut naleqqunnerunissaa tulluarnerusumillu ingerlanissaa qulakkeerneqassalluni.

Piitsuussutsimut tunngatillugu apeqqut toqqaannartumik misissuinermi pineqartumi suliarineqanngilaq. Taamaattoq piitsuussutsimut pissutaasartut qulaajarneqarnerannik suliaqarnermi suliamut ilaasut naleqquttullu amerlapput. Pisortatigoortumik piitsuussutsimik killiliisumik aalajangersaanissamik suliaqarnermi, nutaanik saniatigullu misissuinermik uuttuutinillu pilersitsinermit, ilisimasat naleqquttut allat atortullu pigineqareersut ilanngunneqarnissaat tappiffigineqassasoq taamaammatt Naalakkersuisut kissaatigaat erseqqissarneqassaaq. Tassunga uiggiullugu Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaani ”Aningaasaatikillioortut”-ni ajornanngitsumik periuseq eqqunneqartoq, kisitsisit atorlugit nassuiaasioriaatsit piukkunnarsinnaalluarmat siunnersuuteqartoq Naalakkersuisut isumaqatigaat.

Siuliani saqqummiunneqarsimasoq taaneqartoq malillugu ukiut pingasut iluanni, ukiut tamaasa isertitanut killiliussat aalajangersimasat ataallugit isertitaqarsimaguni, inuk aningaasaatikillioortut taaneqassaaq. Saqqummersitap naatsorsuinermilu periaatsip pissut tulliuuttuni taaneqartut ilaatinngilai:

- Inuuniarnermi aningaasartuutit assigiinnginnerat. Amerlanertigut illoqarfinni inuuniarneq nunaqarfinninngaanniit akisunerusarpoq, assersuutigalugu ineqarnermut akit nunaqarfinninngaanniit illoqarfinni annertunerujussuusaramik.
- Imminut pilersorneq. Inummut ataatsimut tunngatillugu tamanna kisitsitaqanngilaq, taamaammallu piitsuussuseq pillugu naatsorsueqqissaarnermi piviusorsioortumik ilaatinneqarsinnaanani.

Nunat assigiinngitsut akornanni periaaseq aallaavigineqarpoq, taassumami iluaqutigaa nunat assigiinngitsut akornanni kisitsisit assersuunneqarsinnaanngortittaramigit. 2019-imut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarusiaminni piitsuussutsip akiorniarneqarnera pillugu anguniagaq aqutissarlu pillugit Naalakkersuisut sammisaqarniarput, taakkunungalu siunnersuummik saqqummiussillutik, tassani kalaallit nunaanni pissutsit eqqarsaatigineqarsinnaasut isiginiarneqassapput.

Namineq pisanik pilersorneq imminullu pilersorneq pillugit pissutsit kisitsisit atorlugit nassuiaasiornermi ilaatinneqarnissaat Naalakkersuisut piviusorsiorsorinngilaat, taassami taakku inummut ataatsimut naatsorsornissaanut periaatsinik peqanngimmat.

Innuttaasut pisariaqartumik ajutuinnermi ikiutissanik peqarnissaat, uagut politikerit ut annertuumik akisussaaffigipput siunnersuuteqartoq oqaatigineqareersutut Naalakkersuisuni isumaqatigilluinnarparput. Meeqqat piitsuussutimi peroriartunnginnissaat tamatta suleqatigiilluta anguniassavarput.

Naalakkersuisut isumaqarputtaaq piitsuussuseq pillugu sammisap erseqqissaavigineqarnissaa naleqquttusoq.

Siunnersuut taamatut isikkoqartillugu Naalakkersuisut ilalersinnaanngilaat. Allanguutissatut siunnersuut tullinnguuttoq Naalakkersuisut saqqummiuppaat:

“2019-imut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Naalakkersuisut Nalunaarusiaanni, siumullu isigisumik, anguniakkat aqutissallu pillugit immikkoortumi, immikkut piitsuussutsip akiorniarneqarnera pillugu anguniakkat aqutissallu pillugit Naalakkersuisut ilanngussinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Aqutissatut taasat taakku ineriartortinneqarneri ukiumoortumik Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup ukiumoortumik saqqummersittagaannut: Aningaasaatikiillortut-nut naleqqiunneqartassapput”